

בית הדין למשמעת של התאחדות הפוטבול האמריקאי בישראל

תמ 202401/01

מועדון מזכרת בתיה סילברבקס נ. צוות שיפוט משחק

החלטה מיום 5 בינואר 2025

א. רקע

1. בתאריך 16 בדצמבר 2024 הגיש מנהל מועדון מזכרת בתיה סילברבקס ("קבוצת סילברבקס"), דור תובל ("מנהל הקבוצה"), מכתב תלונה דחופה לבית הדין למשמעת של התאחדות ("מכתב התלונה").
2. עניינו של מכתב התלונה נוגע להתנהלות צוות השיפוט של משחק שנערך ביום 29 בנובמבר 2024 בין קבוצת סילברבקס לבין קבוצת ספרטנס באר שבע (בהתאמה ולפי ההקשר, "צוות השיפוט", "המשחק" ו-"קבוצת ספרטנס"). מכתב התלונה כולל מספר האשמות כנגד צוות השיפוט ומספר בקשות לפעולה כנגד אחד השופטים שהיה חלק מצוות השיפוט במשחק האמור.
3. בהתאם לנספח המשמעת של תקנון ההתאחדות העדכני שאומץ ביום 8 באוגוסט 2024 על-ידי הוועד המנהל של התאחדות הפוטבול האמריקאי בישראל - AFI (להלן בהתאמה ולפי ההקשר, "תקנון המשמעת", "תקנון ההתאחדות" ו-"ההתאחדות"), ואשר מתוקף הוראותיו מקיימת ההתאחדות בית דין למשמעת ("בית הדין"), קיים בית הדין בירור במכתב התלונה בהרכב של דן יחיד.

ב. מעשה בית דין

4. בפתח הדברים, ומבלי להאיר על העובדות הנטענות במכתב התלונה, דינו של מכתב התלונה להידחות על הסף מן הטעם שעניין התלונה כבר נידון והוכרע בערכאה מקדימה, ואין לדון באותה העבירה פעמיים.
5. נשוא התלונה המתואר במכתב התלונה נידון בוועדת המשמעת של איגוד שופטי התאקל ("ועדת המשמעת של איגוד השופטים"), וזאת בעקבות פניה בכתב שהוגשה לאיגוד שופטי התאקל ("איגוד השופטים") ביום 1 בדצמבר 2024 על-ידי מנו אמסלם, בשם קבוצת סילברבקס ("מכתב התלונה הראשון"). ביום 3 בדצמבר 2024 פירסמה ועדת המשמעת את החלטתה בעניין מכתב התלונה הראשון ("החלטת ועדת המשמעת של איגוד השופטים").
6. עיון בתקנון איגוד השופטים ("תקנון האיגוד") מעלה כי החלטת ועדת המשמעת של איגוד השופטים ניתנה בהתאם לסמכות השמורה לה מתוקף סעיף 172 לתקנון ההתאגדות.
7. מכתב התלונה החסיר כל איזכור לקיומו של מכתב התלונה הראשון ושל החלטת ועדת המשמעת של איגוד השופטים. משם כך, אין לראות במכתב התלונה משום ערעור על החלטת ועדת המשמעת של איגוד השופטים, אלא לבחון את האמור בו כלשונו – כמכתב תלונה. היות ונשוא התלונה כבר

נידון והוכרע כאמור, דינו של מכתב התלונה להידחות על סף.

ג. סמכותו של בית הדין לדון בתלונה שעניינה קשור באיגוד השופטים

8. בהזדמנות זאת יש להסב את תשומת לב מוסדות ההתאחדות כי בהתאם להוראות תקנון המשמעת, רשאי בית הדין לדון בכל תלונת משמעת שהוגשה בפניו על-ידי מנהל ענף, מנהל ליגה, או קבוצה; בנוסף, רשאי בית הדין לדון בכל תלונת משמעת שהוגשה נגד שחקן, בעל תפקיד בקבוצה, או קבוצה; ברם, תקנון המשמעת אינו מקנה לבית הדין סמכות מפורשת לדון בתלונת משמעת נגד איגוד השופטים, צוות שיפוט, ואף לא כנגד שופט מסויים.

9. בהיעדר סמכות מפורשת לדון בתלונה כנגד צוות שיפוט, נאלץ בית הדין להסתמך על סמכות שיורית.

10. פעילות צוות שיפוט כפופה להוראות איגוד השופטים ותקנון האיגוד. פעילות איגוד השופטים במסגרות ההתאחדות מוסדרת מתוקף סעיף 1 לתקנון ההתאחדות, והוראות תקנון האיגוד המצורף כנספח לתקנון ההתאחדות. יודגש כי איגוד השופטים מנוהל כישות עצמאית, וזאת בהתאם להוראות תקנון האיגוד הכוללות, בין היתר, הגדרת תנאי חברות, מוסדות הנהלה, וכללי התנהלות נפרדים מאלו הקבועים בתקנון ההתאחדות.

11. מבלי לגרוע מכלליות עצמאות איגוד השופטים, תקנון ההתאחדות פורש חסותו אל עבר איגוד השופטים וחבריו, ובין סעיפיו ניתן למצוא הוראות שנועדו להגן על מעמד חברי איגוד השופטים במקרה של פעולה אסורה של שחקן, בעל תפקיד, או קבוצה, שנעשתה נגד שופטי משחק. בנוסף, בית הדין דן זה מכבר בעבירות משמעת שונות של שחקנים שנעברו כנגד שופטים, ופסיקתו בעניינם ברורה (לדוגמא, ת 170209/01 – הקומישינר נ. גיימס קיין, מאמן, מורדי יהודה).

12. פסיקות בית הדין המגינות על השופטים מעגנות את מערכת היחסים שבין בית הדין לאיגוד השופטים, ואין לצפות כי מערכת זאת תהיה חד צדדית. ראוי לאפשר לבית הדין לקיים באופן מידתי ביקורת שיפוטית על פעולות מוסדות איגוד השופטים, ובלבד שיעשה זאת במשורה ומבלי לגרוע מעקרון עצמאות איגוד השופטים היצוק בהוראות תקנון האיגוד כאמור, ובפסיקת בית הדין.

13. לפיכך, עמדת בית הדין היא כי בסמכותו לדון בתלונה שהוגשה כנגד מי מחברי איגוד השופטים, ואף כנגד איגוד השופטים כולו, בהינתן שהתקיימו לפחות אחד מהתנאים הבאים:

(א) בית הדין נתבקש לדון כערכאת ערעור על החלטת ועדת המשמעת של איגוד השופטים, וזאת לאחר שמצא לנכון, לפי שיקול דעתו, לאשר בקשת רשות לערער אשר פירטה את הרקע לבקשה והטענות לפגם ענייני, כשל מהותי בסדרי הדין הקבועים בתקנון האיגוד, או חומרת ענישה; או

(ב) נשוא התלונה אינו נטוע בסמכות השמורה לאיגוד השופטים מתוקף הוראות תקנותיו; או

(ג) איגוד השופטים מסר את הסכמתו בכתב לסמכותו של בית הדין לדון בתלונה שעניינה מצוי בסמכות איגוד השופטים בהתאם לתקנון האיגוד.

14. יודגש בהזדמנות זו כי אין זה מתפקידו של בית הדין לקבוע באם במהלך משחק נעברה עבירה על ספר חוקי המשחק, ואף לא לעמוד על טיב העבירה, ולו מן הטעם הפשוט שבית הדין אינו נוכח במשחק, וגם אם היה נוכח הרי שהוא נטול יכולת הסתכלות מקצועית שהיא נחלתם של שופטי המשחק. (עמ' 202301/01 – מועדון פוטבול ירושלים נ. מנהל ליגת הנוער).

ד. זכות הערעור על ערכאה ראשונה

15. עניין סדרי דין נוסף להתעכב עליו הקשור בסמכות השיפוט של בית הדין ביחס לאיגוד השופטים נוגע לזכות הערעור על החלטות ועדת המשמעת של איגוד השופטים. סעיף 173.4 לתקנון ההתאחדות מפרט כי "קביעות ועדת המשמעת [של איגוד השופטים] בעניינים משמעתיים תהינה סופיות, ולא יהיה עליהן ערעור." אף על פי כן, בית הדין סבור כי, מן הצדק והטעמים שפורטו לעיל, יש לקיים נתיב ערעור על החלטות ועדת המשמעת של איגוד השופטים, וזאת על דרך של בקשת רשות ערעור, כמפורט בסעיף 13 (א) לעיל.

16. לנוחות המערער הפוטנציאלי נזכיר כי באופן עקרוני, כאשר מובא עניין בפני בית הדין, בשבתו כערכאת ערעור על החלטת ערכאה ראשונה, נדרש בית הדין לענות על שתי שאלות: הראשונה – האם נפל פגם ענייני באופן קבלת ההחלטה בערכאה הראשונה – ויודגש פגם ענייני ולא מחלוקת עובדתית; השנייה – במידה והתשובה לראשונה שלילית, וככל שנתבקש לכך על-ידי המערער – האם חומרת העונש שנקצב תואמת את הנסיבות הייחודיות של האירוע הנדון.

17. על כל מערער להבין כי אין זה מתפקידו של בית הדין, בשבתו כערכאת ערעור, לקבוע בעניין העובדות אשר ברקע ארוע נדון – באם קרו או לא. עם זאת, על בית הדין להכריע באם אופן קבלת החלטת הערכאה הראשונה נעשה בהתאם להוראות הדין, קרי, בהתאם להוראות תקנון ישים ופסיקת עבר של בית הדין.

18. זו העת להזכיר כי טוב יעשה כל הבא בשער בית הדין בעת הגשת כתבי טענה מכל סוג, אם יצרף להגשה העתק של אסמכתאות קשורות לרבות כתבי טענות קודמים, דו"ח שיפוט, וכיוצא. במידה ורוצה המבקש לצרף ראייה אחרת, כגון פירוט מילולי של מעשה או מחדל, מפי הצופה הישיר בעניין, יעשה זאת על דרך תצהיר מפורט וידע כי על המצהיר להעמיד עצמו לרשות בית הדין לביורור תצהירו ככל שיידרש לפי שיקול דעתו של בית הדין.

ה. מסקנת בית הדין

19. כלל ותיק הנטוע במעשה בית דין ובשיקולי הצדק הטבעי קובע כי אין דנים אדם פעמיים על אותה העבירה. מכתב התלונה הוגש לבית הדין כתלונה דחופה על נושא שבפועל נידון והוכרע על-ידי ערכאה מקדימה, ומשם כך דינו להידחות על הסף.

20. בעוד שמכתב התלונה נדחה בזאת על הסף, נתונה לקבוצת סילברבקס הזכות להגיש לבית דין זה בקשת רשות ערעור על החלטת ועדת המשמעת של איגוד השופטים במידה והיא מחזיקה בטענות

בדבר פגם מהותי בסדרי הדין לפיהם פעלה ועדת המשמעת של איגוד השופטים או בחומרת הענישה שנקבעה בהחלטתה.

21. על בקשת ערעור על החלטת ועדת משמעת של איגוד השופטים יחולו סדרי הדין המפורטים לעיל. עם זאת, לנוכח עצמאות איגוד השופטים מתכבד בית הדין להמליץ למוסדות הניהול של ההתאחדות ואיגוד השופטים לנסח בהסכמה סדרי דין מתאימים, לרבות תנאי סף, לוחות זמנים, ואגרה, ולעדכן את מסמכי התקנון בהתאם.

ו. החלטה

22. לפיכך, מחליט בית הדין כי:

(א) מכתב התלונה נדחה על הסף.

(ב) החלטת ועדת המשמעת של איגוד השופטים תקפה.

(ג) לצדדים נתונה זכות בקשת ערעור על החלטת ועדת המשמעת של איגוד השופטים, וזאת למשך 15 יום ממועד פירסום החלטה זו.

23. החלטה זו תפורסם במלואה בפני כל גורמי ההתאחדות.

מיכאל בבלי, נשיא בית הדין

ניתן היום, 5 בינואר, 2025.

